

ਅਪੀਲੀ ਸਿਵਲ

ਫਾਲਸ਼ਾ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਜੇ. ਜੇ.

ਕਪੂਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ 1--ਮੁਦਈ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸੂਬਾ, - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ- ਜਵਾਬਦੇਹ

1949 ਦੀ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 96

1952

ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ (1947 ਦਾ II)—ਸੈਕਸ਼ਨ 43—
'ਵਿਅਕਤੀ'—ਕੀ 'ਰਾਜ' ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ—ਮੰਗੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ August 5th
ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ—ਕੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੁਆਰਾ ਪਾਬੰਦੀ ਲਗਾਈ ਗਈ ਹੈ ਜਾਂ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਕਿਸੇ ਤਸੀਹੇ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ
ਹੈ।

9 ਸਤੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜੀਪ ਕਾਰ ਨੂੰ ਮੁੜ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਲਿਆ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਇਨਕਾਰ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਇਸ ਨੂੰ 3 ਨਵੰਬਰ, 1947 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿ ਮਸ਼ੀਨਰੀ ਦੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਹਿੱਸੇ ਗਾਇਬ ਸਨ ਅਤੇ ਜੀਪ ਕਾਰ ਬੇਕਾਰ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਇਸ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ। 5,125, ਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਓ.ਟੀ.ਕਾਮ ਪੈਨਸੇਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 43, ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੋਕ ਸੀ, ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਹ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਰਾਜ।

ਨੇ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ 'ਤੇ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਲਗਾਈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਧਾਰਾ ਵਿਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ 'ਕਰਾਊਨ' ਜਾਂ 'ਸਟੇਟ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਅੱਗੋਂ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਕ ਸੇਵਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਸੱਚੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਪੈਨਸ਼ਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਉਹ ਕਦੋਂ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਉਹ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਸੇਵਕਾਂ ਦੀਆਂ ਕਰੂਰ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਰਕੇ ਅਜਿਹਾ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ਾ ਕਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਗ੍ਰਹਿਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਹਨ। ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਨੂੰ ਟੋਰਟ 'ਤੇ ਸਥਾਪਤ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਸ਼ਿਮਲਾ ਹਿੱਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਰਵਿਸ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1), ਇਸ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ; ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਉੱਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ (2), ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ; ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾਪੀਰਾਜਾ ਸਰ ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਦਰਭੰਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ (3), ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹਨ; ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਵਾਈ. De Keyser's Royal Hotel, Limited (4), Newcastle Breweries, Limited v. The King (5), ਅਤੇ Chester v. Batesan (6), 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਬੁੱਧੀਰਾਜਾ, ਸਬ-ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਦੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਤੋਂ ਨਿਯਮਤ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ, ਖਰਚਿਆਂ ਸਮੇਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ।

ਭਾਰੀਰਥ ਦਾਸ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ

ਐਸ.ਐਮ ਸੀਕਰੀ, ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਅਤੇ ਕੇਐਸ ਥਾਪਰ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਲਈ।

ਨਿਰਣਾ

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਇਹ ਸ੍ਰੀ ਗੋਬਿੰਦ ਰਾਮ ਬੁੱਧੀ ਰਾਜਾ, ਅਧੀਨ ਜੱਜ, ਪਹਿਲੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਮਿਤੀ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈ ਦੀ ਅਪੀਲ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1949 ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। 5,125-12-0 ਇੱਕ ਜੀਪ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ ਦੀ ਕੀਮਤ ਅਤੇ ਬੀਮਾ Z ਅਤੇ ਰਜਿਸਟ੍ਰੇਸ਼ਨ ਖਰਚੇ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਦੇ ਕਾਰਨ।

(1)	1950 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 545
(2)	ਏਆਈਆਰ 1951 ਸਾਰੇ. 257 (FB)
(3)	1952 SCR 889
(4)	1920 AC 508
(5)	36 TLR 276
(6)	36 TLR 225

ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ 19 ਸਤੰਬਰ 1946 ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਨੇ ਇੱਕ ਜੀਪ ਰੁਪਏ ਵਿੱਚ ਖਰੀਦੀ। ਪਿਆਰੇ ਲਾਲ ਐਂਡ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਐਂਡ ਸੰਨਜ਼, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ 3,500। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਖਰਚ ਕੀਤੀ। 1,250 ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਨੂੰ ਜੀਪ ਨੂੰ ਵੀ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣ ਲਈ ਇੱਕ ਬਾਡੀ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ. ਰੁ. ਬੀਮੇ ਲਈ 300 ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਰੁ. 75-12-0 ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਵਿਆਜ ਹੈ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖਰਚਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦੀ ਜੀਪ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਅਸਲ ਆਰਡਰ ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਦਫਤਰ ਦੀ ਕਾਪੀ ਹੈ, ਐਕਸ. ਡੀ. 1, ਫਾਈਲ 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਪੇਪਰ ਬੁੱਕ ਦੇ ਪੰਨਾ 46 'ਤੇ ਹੈ। ਇਹ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਵਟੀ ਐਕਟ, 1947 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 10(2)(ਸੀ) ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ: -

“ਇਸ ਲਈ, ਹੁਣ, ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਵਟੀ ਐਕਟ, 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 ਦੀ ਉਪ ਧਾਰਾ (2) ਦੀ ਧਾਰਾ (ਸੀ) ਦੁਆਰਾ ਮੈਨੂੰ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਮੈਂ, ਨਕੁਲ ਸੇਨ, ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਜੀਪ ਕਾਰ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਨੰਬਰ ਪੀ.ਬੀ.ਐਲ. 6952 ਕਪੂਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਐਂਡ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲ, ਘੀ ਮੰਡੀ ਗੇਟ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਹੈ। *

ਇਹ ਕਬਜ਼ਾ ਤੁਰੰਤ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸ ਤੋਂ ਰਸੀਦ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

9 ਸਤੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਇੱਕ ਰਸੀਦ, ਐਕਸ.ਐਚ. ਪੀ. 2, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੇ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਹੈ:-

ਤਰਨਤਾਰਨ ਤਹਿਸੀਲ ਵਿੱਚ ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮ ਲਈ ਕਪੂਰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਮਿੱਲ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਵਾਲੀ ਜੀਪ ਕਾਰ ਨੰਬਰ PBL 6952 ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ।

ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਦੀ ਅਸਲੀਅਤ ਬਾਰੇ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵਿਵਾਦ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਅਸਲ ਨੂੰ ਦੇਖਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ ਨਾਲ ਛੇੜਛਾੜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਮਿਤੀ 9 ਸਤੰਬਰ 1947 ਹੈ ਨਾ ਕਿ 2 ਤਰੀਕ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ 22 ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ ਰਾਜ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਪੇਸ਼ਕਸ਼ ਕੀਤੀ ਸੀ

ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਪੂਰ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ। 29 ਤਰੀਕ ਨੂੰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਨੇ ਇੱਕ ਨੋਟਿਸ ਦਿੱਤਾ ਸੀ- ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੋਡ ਆਫ ਸਿਵਲ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦੀ ਧਾਰਾ 80 ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਣਗੀਆਂ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ 'ਬੀ' ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਹਾਊਸ ਅਫਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਚਾਟੀਵਿੰਡ ਗੇਟ, ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਦੇ ਕੋਲ ਇੱਕ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਪਈ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਉਸ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਜਾ ਕੇ ਦੇਖਿਆ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਦੇਖਿਆ ਕਿ ਜੀਪ ਦੇ ਸਾਰੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਪੁਰਜ਼ੇ ਗਾਇਬ ਸਨ।, ਇੰਜਣ ਤੋਂ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। * 3 ਨਵੰਬਰ 1947 ਨੂੰ, ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਕਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆਉਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਹੈ। ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀ- ਮਿਸ ਵਿੱਚ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਲੈਣ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਪਰ ਉਥੇ ਹੀ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ। ਉਸੇ ਦਿਨ ਮੁਦਈ ਵੱਲੋਂ ਕਲੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਪ ਮੁਦਈ ਦੀ ਮਿੱਲ ਦੇ ਅਹਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪਈ ਹੈ ਪਰ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ

ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਉਸਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਉਣ ਤੋਂ ਰੋਕੇਗਾ। ਫਿਰ 17 ਜਨਵਰੀ 1948 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਐਕਸ.ਐਚ. ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। ਪੀ. 7, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵੈਗਨ ਨੂੰ ਆਈਐਨਏ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ "ਸ. ਮਧੂਸੂਦਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਾਂ ਹੇਠ। ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਫਸਰ, ਅਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਰਾਸ਼ਨਿੰਗ ਅਫਸਰ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ, ਜੋ ਤੁਹਾਡੀ ਤਰਫੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਹੇ ਸਨ। ਇਸ ਪੱਤਰ ਦੇ ਨਾਲ ਮੁਰੰਮਤ ਲਈ ਐਸਟੀਮੇਟ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਾਲੀ ਦੁਕਾਨ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ ਨੱਥੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਜੀਪ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦੀ।

14 ਅਪ੍ਰੈਲ 1948 ਨੂੰ, ਮੁਦਈ ਨੇ 5,125 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਿਆਂਦੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਜੀਪ ਬਿਲਕੁਲ "ਖਰਾਬ" ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਦਸੰਬਰ, 1947 ਵਿੱਚ ਖਜ਼ਾਨਾ ਅਫਸਰ ਕੋਲ ਪਹੁੰਚ ਕੀਤੀ। , ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਇਸਨੂੰ ਆਈ.ਐਨ.ਏ. ਵਰਕਸ਼ਾਪ, ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਨੂੰ ਭੇਜਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਨਾ ਭਰਨਯੋਗ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਉਸ ਰਕਮ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਸ਼ੁਰੂ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਹੈ।

ਰਾਜ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ 1947 ਦੇ ਈਸਟ ਪੰਜਾਬ ਮੂਵੇਬਲ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ (ਰਿਕੂਜ਼ੀਸ਼ਨਿੰਗ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 10, ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਸੀ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਐਕਟ ਦਸੰਬਰ, 1947 ਤੱਕ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਇਆ ਸੀ।

ਹੋਰ ਦੋਸ਼ਾਂ ਨੂੰ ਨਕਾਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿ ਸ.ਦਲੀਪ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲ ਸਿੰਘ, ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਤਰਨਤਾਰਨ ਦੁਆਰਾ 1 ਸਤੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੰਗ ਪੱਤਰ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਪਰ ਮਾਲਕ ਨੇ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਹਿੰਦਿਆਂ ਕਿ ਜੀਪ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦਿਨ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪੁਲਿਸ ਨੂੰ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਵੱਲੋਂ ਜੀਪ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, -----ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਸ ਦੀ ਹਾਲਤ ਬਾਰੇ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਕਪੂਰ, ਜੀਪ ਦੇ ਜੇ. ਅਤੇ ਸਹਾਇਕ ਸਬ. -ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਬਾਮ ਲਾਲ ਨੇ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਜਾ ਕੇ ਇਸ ਨੂੰ ਟਰੱਕ ਦੇ ਪਿੱਛੇ ਬੰਨ੍ਹ ਕੇ ਟੋਅ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਇਹ ਪਲੇਨ ਟਿਫ ਤੋਂ ਉਤਾਰੀ ਗਈ ਤਾਂ ਜੀਪ ਕੰਮ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਨਤਾਰਨ ਵੱਲ ਟੋਅ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਣਸਰਦੀ ਹਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਸ਼ੁਰੂ ਤੋਂ ਹੀ। ਪੈਰਾ 8 ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੀਪ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਕਰਨ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਦੀ ਰਸੀਦ ਦਾ ਨਾਜਾਇਜ਼ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜੋ ਜੀਪ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਦੋਸ਼ੇ ਬਿਨਾਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਚੌਕੀਦਾਰ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ।

ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਪੰਜ ਮੁੱਦੇ ਦੱਸੇ:-

- (1) ਕੀ ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?
- (2) ਕੀ ਕਾਰ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਦੋਂ ਇਹ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸੀ?
- (3) ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਕੀ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰ ਹੈ?
- (4) ਮੁਦਈ ਦਾ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?
- (5) ਰਾਹਤ.

ਉਸਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੁਆਰਾ ਜੀਪ ਨੂੰ ਕੋਈ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਮੁਦਈ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਲਈ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਉਸ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਖੋਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਕਾਮਯਾਬ ਹੋਣ 'ਤੇ ਮਿਲ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਮੁਦਈ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 3 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਖਤਮ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਕ ਬਿਹਤਰ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਜਿਥੋਂ ਉਸਨੇ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀਪ

ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਐਕਟ 1947 ਦੀ ਧਾਰਾ 10 (2) (ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਤੇ ਉਸ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦੇ ਕਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਯੋਗ ਸੀ। ਹੋਰ ਨਹੀਂ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇਸ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਅੰਕ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਤਹਿਤ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਰਾਜ ਅੰਦਰਲਾ ਵਿਅਕਤੀ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਧਾਰਾ 43 ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਹੈ।

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਅਸੀਂ ਤੈਅ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਪੰਜਾਬ ਪਬਲਿਕ ਸੇਫਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 43 ਹੈ। ਮੌਜੂਦਾ ਸੂਟ ਲਈ ਇੱਕ ਪੱਟੀ ਹੈ। ਇਹ ਭਾਗ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ:-

"43. ਇਸ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੋਈ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਲਏ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਵਾਲਾਂ ਦੇ ਘੇਰੇ ਵਿੱਚ ਲਿਆ ਜਾਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਜਾਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਜਾਂ ਕਿਸੇ ਨੁਕਸਾਨ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚਲਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜਾਂ ਇਸ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜਿਸਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਦੇ ਕਾਰਨ।

ਇਸ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਭਾਗ ਇਹ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੀਤੀ ਗਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਰਵਾਈ ਜਾਂ ਆਦੇਸ਼ 'ਤੇ ਕਿਸੇ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਸਵਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣਗੇ, ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਦੀਵਾਨੀ ਜਾਂ ਫੌਜਦਾਰੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਵਰਤਮਾਨ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦਾ ਕੀ ਅਰਥ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਕਲਾਜ਼ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 (39) ਦੇ ਤਹਿਤ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ: -

"'ਵਿਅਕਤੀ' ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵੀ ਕੰਪਨੀ ਜਾਂ ਐਸੋਸੀਏਸ਼ਨ ਜਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੰਸਥਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਨਾ।"

ਸਟ੍ਰਾਡਜ਼ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਡਿਕਸ਼ਨਰੀ ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਵਿੱਚ ਵੀ ਇਹ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੈ।

'ਦਿ ਕਰਾਊਨ' ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਲਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਡੀ- ਦਿ ਕਪੂਰ ਫੈਸ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਐਕਟ 1939 ਦੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 17 ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਅਤੇ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ 'ਕ੍ਰਾਊਨ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚਕਾਰ ਇੱਕ ਅੰਤਰ-ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਸ਼ਨ ਖਿੱਚਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਹਿਲੇ ਉਪ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਵੀ. ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਨਹੀਂ ਚੱਲੇਗੀ, -----ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਦੂਜੇ ਉਪ ਭਾਗ ਵਿੱਚ ਇਹ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ -----ਤਾਜ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ। ਸੈਕਸ਼ਨ ਦੇ ਦੋ ਭਾਗਾਂ ਦੀ ਸ਼ਬਦਾਵਲੀ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਦੋਵੇਂ ਸ਼ਬਦ ਵੱਖਰੇ ਹਨ ਅਤੇ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿਚ ਤਾਜ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵੇਸ ਟਨ, ਸੀਜੇ ਅਤੇ ਫਲਸ਼, ਜੇ. ਸਿਮਲਾ ਹਿੱਲ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਸਰਵਿਸ, ਲਿਮਟਿਡ, ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (1) ਦੁਆਰਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇੱਕ ਗੈਰ-ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ

'ਸ਼ਬਦ' ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਰਾਜ'। ਉੱਥੇ ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 289 ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਬੈਂਚ ਨੇ ਮੋਤੀ ਲਾਲ ਬਨਾਮ ਵਤਰਪ੍ਰਾ ਦੇਸ਼ ਸਰਕਾਰ (2) ਵਿੱਚ ਇਲਾਹਾਬਾਦ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਫੁਲ ਬੈਂਚ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਮੈਂ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਲਏ ਗਏ ਵਿਚਾਰ ਨਾਲ ਸਤਿਕਾਰਤ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਧਾਰਾ 43 ਵਿੱਚ 'ਵਿਅਕਤੀ' ਸ਼ਬਦ ਵਿੱਚ 'ਕਰਾਊਨ' ਜਾਂ 'ਸਟੇਟ' ਸ਼ਬਦ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ ਧਾਰਾ 43 ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਾ ਬਣਨ ਲਈ ਸਹੀ ਮੰਨਿਆ ਹੈ।

ਅਗਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਨਿਰਧਾਰਨ ਲਈ ਉੱਠਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਆਗਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਕੋਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਵਸਥਾ ਨਾ ਹੋਣ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਆਪਣੀ ਜੀਪ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਨੇ ਭਾਰਤ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਧਾਰਾ 299 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਉਪ ਧਾਰਾ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕਿਸੇ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੂਜੀ ਉਪ ਧਾਰਾ ਅਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ, ਵਪਾਰਕ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਨੂੰ ਸੀਮਤ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਜਾਂ ਉਦਯੋਗਿਕ ਉੱਦਮ। ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਕੇਸ

- (1) 1950 ਦਾ ਸੀ.ਡਬਲਿਊ. ਨੰਬਰ 545
- (2) ਏਆਈਆਰ 1951 ਸਾਰੇ. 257 (FB)

ਉਹ ਕਪੂਰ ਜਿਸ ਬਾਰੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਟੈਕਸਟਾਈਲ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਬਿਹਾਰ ਰਾਜ ਬਨਾਮ ਮਹਾਰਾਜਾਧੀਰਾਜਾ ਸਰ ਫਿਨਿਸਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਰਭੰਗਾ ਦੇ ਕਾਮੇਸ਼ਵਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ ਹਨ (1)। ਮੈਨੂੰ ਬਨਾਮ ਇਸ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਮਿਲਿਆ ਜੋ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ, ਪਤੰਜਲੀ ਸ਼ਾਸਤਰੀ ਦੀ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੀ ਦਲੀਲ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਦਾ ਹੋਵੇ, ਸੀਜੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ:-

ਕਪੂਰ, ਜੇ.

“ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਆਰਟੀਕਲ 31 (2) ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ

ਇਹ ਵੀ ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਨਿਜੀ ਵੋਟ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨੂੰ ਅਧਿਕਾਰਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਤਾਂ ਹੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜੇਕਰ ਇਹ ਕਿਸੇ ਜਨਤਕ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਲਈ ਵਿਵਸਥਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਵਾਸਤਵ ਵਿੱਚ, ਜੇਕਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਤਾਂ ਗੈਰ-ਜਨਤਕ ਜਾਂ ਨਿੱਜੀ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਭੁਗਤਾਨ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਸੰਵਿਧਾਨ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ - ਇੱਕ ਬੇਤੁਕਾ ਨਤੀਜਾ।”*

ਪਰ ਇਹ ਬੀਤਣ, ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰੇਗਾ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਸ, ਅਟਾਰਨੀ-ਜਨਰਲ ਬਨਾਮ ਡੀ ਕੀਸੈਟਸ ਰਾਇਲ ਹੋਟਲ, ਲਿਮਿਟੇਡ (2) ਦੇ ਫੈਸਲੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉੱਥੇ, ਕ੍ਰਾਊਨ ਨੇ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਦ ਰੀਅਲਮ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਰਾਇਲ ਫਲਾਇੰਗ ਕੋਰ ਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਰਹਿਣ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇੱਕ ਹੋਟਲ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਅਤੇ ਮਾਲਕਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਮਾਲਕਾਂ ਨੇ ਵਿਰੋਧ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕਬਜ਼ਾ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਦੁਆਰਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇੱਕ ਘੋਸ਼ਣਾ ਪੱਤਰ ਮੰਗਿਆ, ਕਿ ਉਹ ਇਮਾਰਤ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਅਤੇ ਕਿੱਤੇ ਲਈ ਕਿਰਾਏ 'ਤੇ ਲੈਣ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ ਜਾਂ ਬਦਲਵੇਂ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਉਹ ਡਿਫੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।, 1842. ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਬਾਲਗ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਪੂਰਵ-ਅਧਿਕਾਰਤ - ਸਰਲਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੇ ਸਥਾਨਾਂ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਸ਼ਕਤੀ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਪਲਾਇਰ 1842 ਦੇ ਐਕਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਸਨ। ਇਹ ਅੰਤਿਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਫੈਸਲਾ ਜਿਸਦਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤ ਵੱਡਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ। ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਦੇ ਨਿਰੀਖਣ ਹਨ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ ਮਦਦ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਨਿਯਮ 2

**(1) 1952 ਐਸਸੀਆਰ 889 ਤੇ ਪੀ. 902
(2; 1920 AC 508**

1842 ਦੇ ਡਿਫੈਂਸ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਐਮਜੇਜੇ ਨੇ 'ਕਪੂਰ ਨੂੰ ਫੌਜੀ ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਾਂ ਇਮਾਰਤ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਪਰ ਫਿਨਿਸਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਪੰਨਾ 521 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਡੁਨੇਡਿਨ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ- v.

ਐਡ :-

ਪ੍ਰਾਂਤ

ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ

“ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਾਜ ਕੌਰ ਜੇ ਵਿਚ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਾਖਲ ਹੋਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਇਕੋ ਇਕ ਸਵਾਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਸ ਦਾਖਲੇ ਤੋਂ ਕੁਝ ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਤੀਜੇ ਨਿਕਲਦੇ ਹਨ। ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਇੱਕ ਭੁਲੇਖਾ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਤਾਜ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ

ਦੁਆਰਾ ਉਪਾਅ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੀਆਂ ਕੁਝ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੈ। ਇਹ ਵਿਧੀ ਰਾਜੇ ਅਤੇ ਰਾਜੇ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਮੌਜੂਦਾ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਬੰਧਾਂ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਰਾਜੇ ਦੀ ਸ਼ਾਨ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੈ?'

ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਪੰਨਾ 530 'ਤੇ ਕਿਹਾ: -

“ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਝੂਠ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਦੋਂ ਝੂਠ ਬੋਲੇਗੀ ਜਦੋਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਤਰਫੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਮੁੜ-ਮੁਕੰਮਲ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਉਂਦੀ ਹੈ। ਹੱਕ ਦੀ ਪਟੀਸ਼ਨ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ੇ ਨੂੰ ਤਾਜ ਉੱਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣ ਤੋਂ ਵੱਧ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਹ ਉਦੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤਸੱਦਦ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਜ਼ੋਰ ਦੇ ਕੇ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਜੋ ਕੁਝ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਲੈਣ ਦਾ ਸਬੰਧ ਸੀ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੀ। ”

ਲਾਰਡ ਮੇਲਟਨ ਨੇ ਆਪਣਾ ਭਾਸ਼ਣ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ ਸਮਾਨ ਵੰਡ ਦੇ ਸਿਧਾਂਤ ਦਾ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕਿਹਾ: -

"ਤੀਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ, ਇਹ ਭਾਵਨਾ ਕਿ ਇਹ ਬਰਾਬਰ ਸੀ ਕਿ ਰਾਸ਼ਟਰ ਦੇ ਭਲੇ ਲਈ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਬੋਝ ਨੂੰ ਸਮੁੱਚੀ ਕੌਮ 'ਤੇ ਵੰਡਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਅਕਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪੈਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਇੱਕ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਭਾਵਨਾ ਬਣ ਗਈ ਹੈ।"

ਕਪੂਰ ਅਤੇ IF ਪੰਨਾ 579 ਟੈਕਸਟਾਈਲ 'ਤੇ ਲਾਰਡ ਪਰਮੂਰ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਸਾਨੂੰ ਉਹ ਹਵਾਲਾ ਮਿਲਦਾ ਹੈ ਜੋ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਦੀ ਵਧੇਰੇ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਪ੍ਰਭੂਤਾ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

ਸੂਬੇ ਵਿੱਚ ਅਸਪਸ਼ਟਤਾ ਦੀ ਗੁੰਜਾਇਸ਼ ਹੈ, ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਸਿਧਾਂਤ ਇਹ ਸਥਾਪਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ,
 -----, ਅਜਿਹੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਸਪਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਸ਼ਬਦ-
 ਕਪੂਰ, ਜੇ.ਸਨ , ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਵੇਗੀ
 ਦੂਸਰਿਆਂ ਜਾਂ ਜਨਤਾ ਦੇ ਲਾਭ ਲਈ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਲਿਆ
 ਜਾਵੇਗਾ।"

ਹਾਊਸ ਆਫ ਲਾਰਡਜ਼ ਨੇ ਉਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਨਿਊਕੈਸਲ ਬਰੂਅਰੀਜ਼, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਦ ਕਿੰਗ (1) ਵਿੱਚ ਸਾਲਟਰ, ਜੇ., ਦੇ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ। ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਕੀ ਐਮਰਜੈਂਸੀ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਕ੍ਰਾਊਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਵਿਅਕਤੀ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਤੱਥ ਇਹ ਸਨ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਰੀਅਲਮ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨਜ਼ ਦੇ ਤਹਿਤ ਐਡਮਿਰਲਟੀ ਨੇ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਕੁਝ ਸਟਾਕਾਂ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਲੈ ਲਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 2 ਬੀ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਤਿ-ਵਿਰੋਧੀ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਾਂਝੇ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸਾਮਾਨ ਜਲ ਸੈਨਾ ਜਾਂ ਫੌਜੀ ਅਥਾਰਟੀ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਚਿਤ ਬਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਆਂਇਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ। ਪੰਨਾ 281 'ਤੇ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕਿਹਾ: -

"ਇਹ ਇੱਕ ਸਥਾਪਿਤ ਨਿਯਮ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਿਨਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਕਿਸੇ ਵਸਤੂ ਦੇ ਸਮਾਨ ਨੂੰ ਲੈਣ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਸਪੱਸ਼ਟ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ..... ਹੈ, ਇਹ ਨਿਯਮ ਪੂਰੀ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਨਾਲੋਂ ਅਸ਼ਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਵਿਧਾਨਿਕ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਸੌਪਣ ਵਾਲੇ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੇ ਨਿਰਮਾਣ ਲਈ - ਇੱਕ ਸ਼ੁਰੂਆਤੀ ਕਦਮ।"

ਸਿੱਖਿਅਤ ਜੱਜ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ:-

"ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਵਿਸ਼ੇ, ਜਾਂ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦਾ ਸਮਾਨ ਲੈਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਕਦ ਮੁੱਲ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ, ਕਾਰਜਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਟੈਕਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਹੈ। ਜੇ ਇਹ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਡਿਫੈਂਸ ਆਫ ਦ ਰੀਅਲਮ (ਇਕੱਤਰੀਕਰਨ) ਐਕਟ, 1914,

' ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸ਼ਕਤੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਮੈਂ ਕਪੂਰ ਸੋਚਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਵਧੇਰੇ ਸਟੀਕ ਭਾਸ਼ਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਹੋਵੇਗੀ ਅਤੇ ਕੰਮ 'ਤੇ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼

ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ - ਮੈਂ ਸਮਝਦਾ ਹਾਂ ਕਿ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਟਿਓਰੀ 2 (ਬੀ) ਦੇ ਰੈਗੂਲੇ ਦੇ ਉਸ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਸਾਰਾ ਸੂਬਾ, ਜਿਸ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ,

ਅਲਟਰਾ ਵਾਇਰਸ ਹੈ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਵਾਂਝਾ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਲ ਨੇਵਲ ਡਾ: ਮਿਲਟਰੀ ਅਥਾਰਟੀਜ਼ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਪੱਖ ਬਾਜ਼ਾਰ ਮੁੱਲ ਅਤੇ ਰਕਮ ਦੇ ਨਿਆਇਕ ਫੈਸਲੇ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।"

ਰਿਲਾਇੰਸ ਸੀ. ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਚੇਸਟਰ ਬਨਾਮ ਬੈਟਸਨ (1) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ। ਉਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਰੈਗੂਲੇਸ਼ਨ 2a (2) ਨੂੰ ਹੁਣ ਤੱਕ ਅਵੈਧ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕੁਝ ਖਾਸ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਿਆਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨੂੰ ਅਦਾਲਤਾਂ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਆਮ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਵਾਂਝਾ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ।

ਇਹਨਾਂ ਹੁਕਮਾਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਮੇਰਾ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਈ ਮਨਾਹੀ ਸਿਰਫ ਇਸ ਤੱਥ ਤੋਂ ਨਹੀਂ ਕੱਢੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਕਿ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ।

ਵਿਦਵਾਨ ਐਡਵੋਕੇਟ-ਜਨਰਲ ਨੇ ਫਿਰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਇਹ ਤਸੱਦਦ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਅਤੇ ਰਾਜ ਵਿਰੁੱਧ ਕੋਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਦਾ। ਇਸ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਜਾਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਰਾਜ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਮੁਕੱਦਮਾ ਟੋਰਟਸ 'ਤੇ ਹੈ, ਪਰ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹਾਂ, ਇਹ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਕੇਸ ਉਸ ਤਰਜ਼ 'ਤੇ ਅੱਗੇ ਵਧਿਆ ਹੈ ਕਿ ਜਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਜੀਪ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਾ ਰਾਜ ਦੇ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਇੱਕ ਕਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਅਧੀਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਸੀ। ਅਜਿਹੇ 'ਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਕੇਸ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ "ਕਰਾਊਨ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਆ ਗਈ ਹੈ" ਪਰ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਉਦੇਸ਼ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਪੈਸੇ ਵਿੱਚ, ਮੇਰੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ ਰਾਜ ਦੁਆਰਾ ਜਨਤਾ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਲਈ ਸੱਦੇ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੀ ਚੱਲ ਜਾਇਦਾਦ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਵਰਤੋਂ

*ਕਪੂਰ ਸੇਵਾ ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ ਕਿ 'ਵਿਸ਼ਾ ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਕਿਸੇ ਅਧਿਕਾਰ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਹੈ ਅਤੇ ਜਦੋਂ ਉਹ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਜ਼ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਰਾਜ ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੇ * ਕਰੂਰ ਕੰਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ। ਪ੍ਰਾਂਤ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ► ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਕਨੂੰਨ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ- ਪੂਰਣ ਤੌਰ 'ਤੇ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਸਵਾਲ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ - -ਇਸ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਨਤੀਜੇ।

ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਕਿਸੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਅੰਦਰ ਆਉਂਦਾ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਨੁਕਸਾਨਾਂ ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਟੋਰਟਸ 'ਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੈਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਇਹ ਮੁਆਵਜ਼ੇ/ਪੈਸੇ ਲਈ ਦਾਅਵਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁੜ-ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੈ।

1 ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਦੁਆਰਾ 'ਸਥਾਪਿਤ' ਕੇਸ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ਜਦੋਂ ਜੀਪ ਨੂੰ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਤਾਂ 'ਉਚਿਤ ਕਾਰਜਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਿਆਨ 'ਤੇ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਲਈ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇ

ਕੰਮਕਾਜੀ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਾ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਰਾਜ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਜੀਪ ਨੂੰ ਚੁੱਕ ਕੇ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਅਤੇ ਰਾਜ ਦੇ ਸੇਵਕ ਅਜਿਹੇ ਮੁਰਖਤਾਪੂਰਨ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨਗੇ। ਕਿ ਉਹ ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੱਕ ਕਿਸੇ ਵਾਹਨ ਨੂੰ ਟੋਅ ਵਿੱਚ ਲੈ ਕੇ ਜਾਣਗੇ, ਜੋ ਕਿ ਤਰਨਤਾਰਨ ਤੱਕ ਗੈਰ-ਸਰਕਾਰੀ ਸੀ* ਸਬ- ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਡਬਲਿਊ.ਐਲ, ਜਿਸ ਨੇ ਖੁਦ ਜੀਪ ਟੋਵਾਈ ਸੀ, ਦਾ ਬਿਆਨ, ਮੁਦਈ ਦੀ ਗਲਤੀ ਤੋਂ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਸਵੀਕਾਰਨਯੋਗ ਹੈ। . ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਡਰਾਈਵਰ ਬਾਜ ਸਿੰਘ ਲਿਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਜੀਪ ਸਟਾਰਟ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਪਰ ਨਾ ਕਰ ਸਕਿਆ ਅਤੇ ਜੀਪ ਨੂੰ ਧੱਕਾ ਦੇ ਕੇ ਬਾਹਰ ਕੱਢਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਪਹਿਲਾਂ ਬਾਣਾ ਜੇ ਅਤੇ ਫਿਰ ਆਰ ' ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਅਤੇ ਉਥੋਂ ਤਾਮ ਤਾਰਨ ਲਿਜਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਵਿਸ਼ਵਾਸ ਯੋਗ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਡੂੰਘੀ 'ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਹੁੰਦੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਹੋਣ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ 'ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ' ਤੇ ਰਸੀਦ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੁੰਦਾ, Exh. ਪੀ; 2. 'ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਦੇ ਵੀ ਜ਼ਿਕਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ - ਜਿਸ ਵਿਅਕਤੀ ਨੇ ਇਹ ਜੀਪ ਲਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਸਬ-ਇੰਸਪੈਕਟਰ ਰਾਮ ਲਾਲ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਕਾਰਨ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿ ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਕਿਉਂ ਬਦਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਰਾਮ ਲਾਲ ਦਾ ਸਥਾਨ।ਬਾਜ ਸਿੰਘ, ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.2 ਦਾ ਬਿਆਨ ਕੋਈ ਵਧੀਆ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਦੇਖਣ ਦੀ ਵੀ ਪਰਵਾਹ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਜੀਪ ਵਿਚ ਪੈਟਰੋਲ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਦੀਵਾਨ ਸਿੰਘ ਆਪਣੇ ਘਰੋਂ

ਇਹ ਕਿਉਂ ਨਹੀਂ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਆਖਰੀ ਗਵਾਹ ਹੈ ਤਹਿਸੀਲ- ਕਪੂਰ ਦਾਰ ਸ. ਸਰਦੂਲ ਸਿੰਘ, ਜੋ ਬਰਾਬਰ ਦਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ- ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਅਤੇ ਫੈਕਟਰੀ ਦਾ ਗਵਾਹ ਹੈ। ਉਹ ਇੱਕ ਜੀਪ ਦੀ ਰਸੀਦ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਦੇ ਸਕਦਾ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਦੱਸੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਇਹ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਹ ਸੂਬੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਹੈ, ਪਰ ਦੋ ਤੱਥ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਤਬਾਹ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਹ -----

ਬਿੰਦੂ ਇੱਕ ਇਹ ਕਿ ਦੋ ਗਵਾਹ, PW1, ਸੰਸਾਰ ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਚੰਦ ਅਤੇ PW2, ਕਿਸ਼ਨ ਕਿਸ਼ੋਰ, ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਇਹ ਸਾਬਤ ਕਰਦੇ ਹਨ ਕਿ 12 ਗੈਲਨ ਦੇ ਕੂਪਨ ਅਤੇ 24 ਗੈਲਨ ਦੇ ਪੈਟਰੋਲ ਪੰਪਾਂ 'ਤੇ ਪੈਟਰੋਲ ਲਈ ਬਦਲੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਵਿੱਚ ਪਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਜੀਪ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੂਪਨਾਂ ਸਬੰਧੀ ਜਦੋਂ ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ ਕੋਲੋਂ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਉਸ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ 22 ਸਤੰਬਰ 1947 ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਕੂਪਨਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਪੈਟਰੋਲ ਲਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ। ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ" ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਕੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ, ਪੀਡਬਲਯੂ 3, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਜੀਪ ਦਾ ਡਰਾਈਵਰ ਸੀ, ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਨੂੰ ਖੋਹਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਵਰਕਿੰਗ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ ਸੀ ਅਤੇ ਕਥਿਤ ਮੰਗ ਆਰਡਰ ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰੋ-

, ਨਾਇਬ-ਤਹਿਸੀਲਦਾਰ, ਸ. ਦਲੀਪ ਸਿੰਘ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਜੀਪ ਲੈਣ ਲਈ ਇੱਕ ਅਥਾਰਟੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ, ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਪਿਛਲੇ ਪਾਸੇ ਇੱਕ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਜੀਪ ਕੰਮ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਪਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੈਂ ਇਹ ਮੰਨਣ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀ ਜੀਪ ਜਦੋਂ ਰਾਜ ਦੇ ਨੌਕਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੋਹੀ ਗਈ ਸੀ ਤਾਂ ਉਹ ਕੰਮ ਦੇ ਕ੍ਰਮ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਇਸ ਨੁਕਤੇ 'ਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਬਾਰੇ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗਲਤ ਨਜ਼ਰੀਆ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇ ਸਹੀ ਪਰਿਪੇਖ ਵਿਚ ਨਹੀਂ ਵਿਚਾਰਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਗਲਤ ਸਿੱਟੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚੇ ਹਨ।

ਇਹ ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਜੱਜ ਨੇ ਕੁਝ ਗਲਤ ਧਾਰਨਾ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਿ ਉਹ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੀ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਸਮਾਂ ਬਚਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਨੇ ਮੁੱਦਾ ਨੰਬਰ 4 'ਤੇ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੇ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਛੋਟਾ ਕਰਨ ਦੀ ਬਜਾਏ ਇਹ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲੰਮਾ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ. ਇਸ ਲਈ ਕੇਸ ਨੂੰ 4 ਵੇਂ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਹੋਵੇਗਾ ਜੋ ਕਿ ਆਈ. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਦੁਬਾਰਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ: -

"ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦਾ ਕੀ ਨੁਕਸਾਨ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਹ ਕਿਸ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ?"

ਕਪੂਰ ਰਿਮਾਂਡ ਆਰਡਰ XLI, ਟੈਕਸਟਾਈਲ ਦੇ ਨਿਯਮ 25 ਅਤੇ ਸਿਵਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਤਿੰਨ ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਅੰਦਰ ਫਿਨਿਸ਼ਿੰਗ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪ੍ਰੋਵਿੰਸ ਕੋਰਟ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਂ 25 ਅਗਸਤ 1953 ਨੂੰ ਤੈਅ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਪੂਰਬੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਖਰਚੇ ਇਸ ਘਟਨਾ ਦੀ ਪਾਲਣਾ ਕਰਨਗੇ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਹੋ ਚੁੱਕੀਆਂ ਹਨ -ਟੀ -- -ਨੂੰ ਉਸ ਦਿਨ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦਾ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਕਪੂਰ, ਜੇ. ਦਫ਼ਤਰ ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਸਮੇਂ ਸਿਰ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਤੱਕ ਪਹੁੰਚਦਾ ਹੈ।

ਫਾਲਸ਼ੋ, ਜੇ.—ਮੈਂ ਸਹਿਮਤ ਹਾਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ :- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ-ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਰਵਨੀਤ ਸਿੰਘ